

Čo pre mňa a pre slovenskú mediko-historiografiu znamená pán profesor László Kovács?

Začiatkom roku 2014 som dostal hrubú obálku z Bratislavy. Bolo v nej 6. číslo časopisu *Pediatrica* pre prax s krátkym, ale srdce hrejúcim venovaním „*Tisztelettel és barátsággal (s úctou a priateľstvom), Kovács László*“. A na prvej strane časopisu ako úvodné slovo môj článok „Medicína sa nemôže zastaviť ani kvôli sviatkom!“, preložený do slovenčiny pánom profesorom, šéfredaktorom časopisu. Nasledovala výmena listov a na jeho návrh objavila sa v časopise nová rubrika „*Historia est magistra vitae*“, dodnes žijúca.

Návrh pána profesora ma neprekvapil. Ako historik medicíny som dobre vedel, že bol spoluautorom výbornej knihy „150 rokov bratislavskej detskej nemocnice“ (2005). Nečakal na iniciatívu historikov medicíny – aj ako veľmi zaneprázdnený profesor detského lekárstva, vedúci kliniky, našiel čas na pozbieranie historických dokumentov a publikoval ich na vysokej odbornej úrovni. A preto, keď mi v jednom svojom liste napísal: „*nerozumiem síce histórii medicíny, ale mám*

ju v oblúbe“ – prvej časti vety som jednoducho neveril. Áno, pán profesor, milý Laci, neklam nás: Ty sa rozumieš veľmi dobre dejinám medicíny. Patríš medzi tých (málo) klinikov, ktorí vidia nielen prítomnosť (eventuelne budúcnosť) medicíny, ale majú záujem aj o to, kto bol pred nami a čo robil.

Žiaľ, osobne sme sa stretli len raz – po mojej prednáške v Bratislave. Debatovali sme o významе histórie medicíny, o tom, ako dnešní lekári sú ľahostajní k veciam historickým. Pán profesor vrelo súhlasil s mojou obľúbenou sentenciou, citátom od Jána Kollára: „*K životu patria nielen chlieb, zisk a úžitok, ale aj krása, radosť a vďačnosť k predkom*.“

Áno, vďačnosť k predkom. Žiaľ, milý Laci, od 17. septembra 2017 už aj Ty patíš k predkom. K predkom, ktorým musia byť vďační nielen stovky pediatriov a medikov na Slovensku. Bude vďačná aj hŕstka historikov medicíny, a to nielen pre knihu 150 rokov bratislavskej detskej nemocnice, ale aj pre rubriku *Historia est magistra vitae* v časopise redigovanom prof. Kováčsom.

Pediatr. prax, 2017, 18(4): 157

Drahý Laci, milý pán profesor, so slzami v očiach píšem tieto riadky, keď Ti oznamujem: práve dnes som dostal oznámenie od vydavateľstva: moja kniha o histórii očkovania v Uhorsku a teda i na Slovensku, ku ktorej si bol napísal vynikajúci predslov klinika/pediatra už je v tlači. Nech bude aj táto kniha trvalým dôkazom vďačnosti mojej i ostatných lekárov k Tebe.

V Egeri je pochovaný slávny maďarský spisovateľ, Géza Gárdonyi – na jeho pamätníku je len krátky nápis: „Csak a teste“ (Len jeho telo). Áno, milý pán profesor, aj pre mňa odchádzaš len telom, tvoj vždy optimistický úsmev, tvoj duch, stále živý nielen pre denné klinické problémy, ale aj pre „vďačnosť k predkom“ – zostáva navždy v nás.

Requiescat in pace!

MUDr. László Kiss, CSc., dr. habil.,
historik medicíny